

PATVIRTINA

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos
direktorius 2022 m. birželio 1 d.
įsakymu Nr. V- 146

BIRŽŲ „AUŠROS“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja mokinių elgesį prieš pamokas, pamokų ir pertraukų metu, mokinių, pažeidžiančių elgesio mokykloje taisykles, atsakomybę ir skatinimą, nustato mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), klasės vadovo, socialinės pedagogės, dalykų mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų bei administracijos bendradarbiavimo galimybes skatinant ir drausminant mokinius. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, šių priemonių taikymo sąlygas mokykloje, reglamentuoja mokyklos darbuotojų veiksmus reaguojant į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių fizinį ir psichologinį saugumą

2. Šis Tvarkos aprašas sudarytas remiantis LR švietimo įstatymu, Vaiko teisių konvencija, LR švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“, mokyklos nuostatais.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas mokyklos darbo tvarkos taisyklėse ar kituose mokyklos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

3.2. Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

3.3. Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

3.4. Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

3.5. Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

3.6. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka LR švietimo įstatyme, LR vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

4. Mokyklos darbuotojas, esant Tvarkos apraše nustatytioms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, taiko šias poveikio priemones ar imasi šių veiksmų:

- 4.1. pakeisti mokinio, grubiai pažeidusio mokinio elgesio taisykles, ugdymosi vietą;
- 4.2. iškviešti Mokyklos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;
- 4.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 4.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

5. Taikant Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

6. Tvarkos apraše numatytos poveikio priemonės gali būti taikomos mokiniui tik tada, kai nedavė laukiamų rezultatų jau išnaudotos šios poveikio priemonės ir pagalbos teikimo galimybės (žodinė pastaba, individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais), tėvų informavimas (žodžiu arba raštu: telefonu, el. paštu, elektroniniame dienyne), Konfliktinių situacijų valdymo tvarkoje (priedas nr. 2) numatytos priemonės ir kt.), išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų menų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Mokyklos vidaus tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Mokyklos direktorius ar įgalioti asmenys (socialinė pedagogė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui), mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų. Esant būtinybei, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Biržų rajone ir (ar) Biržų policijos komisariato pareigūnai.

8. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Mokyklos darbuotojo(-ų) veiksmai mokinio atžvilgiu privalo būti fiksuojami raštu:

8.1. Mokyklos darbuotojas pildo drausmės pažeidimo pažymą, kurioje nurodo pritaikytą poveikio priemonę (1 priedas);

8.2. drausmės pažeidimo pažyma perduodama Mokyklos socialiniam pedagogui, informuojama Mokyklos Vaiko gerovės komisija.

9. Mokyklos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III SKYRIUS

UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

10. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu ir kaip tai yra numatyta mokyklos Konfliktinių situacijų valdymo tvarkoje (2 priedas).

11. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas kito Mokyklos direktoriaus paskirto darbuotojo, mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

12. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Mokyklos direktoriaus, socialinio pedagogo ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui sprendimu, atsižvelgus į Mokyklos direktoriaus paskirto darbuotojo (prižiūrėjusio mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

13. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys prižiūrimas socialinio pedagogo, kol teigiamai pasikeičia jo elgesys (nusiramina, pradeda ir/ ar pažada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinių pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai), išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

IV SKYRIUS

MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

14. Mokyklos darbuotojas gali išsikviesti socialinį pedagogą ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį (mokytojas telefono skambučiu pakviečia įgaliotus asmenis: socialinį pedagogą, direktoriaus pavaduotoją ugdymui).

15. Mokyklos direktoriaus įgalioti asmenys – socialinis pedagogas ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui – tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V SKYRIUS

MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

16. Jeigu Mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos direktorių arba socialinį pedagogą.

17. Mokyklos darbuotojas ir (ar) mokyklos direktorius arba socialinis pedagogas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

18. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – mokyklos direktorius arba socialinis pedagogas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

19. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami Biržų policijos komisariato pareigūnai.

20. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Mokyklos direktoriaus paskirto Mokyklos darbuotojo.

VI SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

21. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

- 21.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;
- 21.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;
- 21.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;
- 21.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;
- 21.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;
- 21.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar Mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Mokyklos patalpoje. Iš pamokos ar renginio pašalintas mokinys prižiūrimas socialinio pedagogo, kitų švietimo pagalbos specialistų arba direktoriaus pavaduotojų ugdymui.

22. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

23. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:
- 23.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;
 - 23.2. mokinį vedant už rankos;
 - 23.3. guodžiant mokinį;
 - 23.4. pasveikinant mokinį;
 - 23.5. padedant neįgaliam mokiniui;
 - 23.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
 - 23.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
 - 23.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
 - 23.9. teikiant pirmąją pagalbą.

24. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

24.1. naudojami kaip bausmė;

24.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

24.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

24.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

25. Pagrįstų fizinių veikslių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

26. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veikslių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Mokykla, taikydamą Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones, turi vadovautis LR Švietimo įstatymu, šiuo Tvarkos aprašu bei Mokyklos nuostatais, vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, mokymo sutartimi ir kitais Mokyklos veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

28. Su šiuo Tvarkos aprašu supažindinami Mokyklos darbuotojai, mokiniai ir jų tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų.

29. Mokyklos direktorius skiria:

29.1. Mokyklos darbuotojus – įgaliotus asmenis, prižiūrinčius mokinius Tvarkos apraše numatytais atvejais ir pagal kompetenciją dalyvaujančius taikant poveikio priemones.

30. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus mokykla informuoja kompetentingas savivaldybės institucijas.

31. Su šiuo Tvarkos aprašu mokslo metų pradžioje mokinius supažindina klasės vadovas (mokiniai įpareigojami pasirašyti).

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos
poveikio priemonių taikymo netinkamai
besielgiantiems mokiniams
tvarkos aprašo
1 priedas

BIRŽŲ „AUŠROS“ PAGRINDINĖ MOKYKLA

DRAUSMĖS PAŽEIDIMO PAŽYMA Nr.

Data

Mokinys(ė)

.....

Klasė Klasės (-as)

Pamokos, pertraukos, renginio, išvykos metu (pabraukti):

- Triukšmavo;
- Vartojo necenzūrinius žodžius;
- Nereagavo į mokytojo pastabas;
- Nedarbo pamokos metu;
- Tyčiojosi iš klasės draugų, mokytojo;
- Mušėsi;
- Gadino mokymo priemones, mokyklos inventorių;
- Rūkė mokyklos patalpose, mokyklos teritorijoje ar prieigose;
- Gėrė alkoholinius gėrimus, vartojo psichotropines medžiagas, buvo apsvaigęs nuo jų;
- Nevykdė budėtojų nurodymų;
- Lošė azartinius žaidimus, kortomis;
- Be pateisinamos priežasties praleido pamoką(-as);
- Kita (įrašyti).....

Mokytojo parašas..... Vardas, pavardė

Mokinio drausmės pažeidimo priežasčių aiškinimas:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mokinio parašas..... Vardas, pavardė.....

Soc. pedagogo parašas Vardas, pavardė

Susipažinau:

Tėvai(globėjai, rūpintojai)

.....

(parašas)

(vardas, pavardė)

KONFLIKTINIŲ SITUACIJŲ VALDYMO TVARKA

1. Įvykus konfliktinei situacijai, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu, mokytojas taiko drausminimo priemones:

- 1.1. sudrausmina;
- 1.2. įspėja;
- 1.3. persodina;
- 1.4. taiko kitas drausminimo priemones;

2. Drausminimui nepadėjus:

2.1. mokytojas praneša savo sprendimą mokiniui ir iškviečia mokyklos direktoriaus įgaliotą asmenį (socialinį pedagogą, direktoriaus pavaduotoją ugdymui);

2.2. atėjęs į konfliktinės situacijos vietą, Mokyklos direktoriaus įgaliotas asmuo įvertina esamą situaciją ir pagal poreikį taiko tolimesnes poveikio priemones;

2.3. jeigu mokiniui taikoma ugdymosi vietos pakeitimo priemonė, mokinys su visomis mokymosi priemonėmis vyksta tęsti ugdymosi proceso į kitą vietą, o mokytojas pasirūpina, kad mokinys turėtų darbo (jei mokinys neturi vadovėlio, pratybų, sąsiuvinio, mokytojas turi pasirūpinti papildoma mokomąja medžiaga, kuria naudodamasis mokinys galėtų išmolti pamokos temą);

2.4. mokinys drausmės pažeidimo pažymoje parašo paaiškinimą apie netinkamą elgesį pamokoje ir iki pamokos pabaigos atlieka mokytojo paskirtas užduotis;

2.5. mokytojas po pamokos atvyksta pas socialinį pedagogą, užpildo drausmės pažeidimo pažymą ir paskambina mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams), informuodamas apie netinkamo elgesio apraiškas pamokoje, informaciją perduoda klasės vadovui. Drausmės pažeidimo pažymą socialinis pedagogas registruoja Drausmės pažeidimo pažymų registracijos žurnale.

3. Jei tas pats mokinys per pusmetį nusižengia pakartotinai:

3.1. vykdomos priemonės numatytos 2.1.- 2.6. punktuose;

3.2. socialinis pedagogas kartu su klasės vadovu organizuoja pokalbį su mokiniu. Į pokalbį kviečiami mokinio tėvai.

4. Jei tas pats mokinys per pusmetį nusižengia tris kartus:

4.1. vykdomos priemonės numatytos 2.1.- 2.6. punktuose;

4.2. klasės vadovas, suderinęs su socialiniu pedagogu, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

5. Jei tas pats mokinys per pusmetį nusižengia keturis kartus ir daugiau:

5.1. vykdomos priemonės numatytos 2.1.- 2.6. punktuose;

5.2. pagal situaciją aštu kreipiamasi į Biržų rajono policijos komisariato Viešosios tvarkos skyrių.
